

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa E. R.

przeciwko T. [...] Spółce z o.o. w W. obecnie Z. [...] Sp. z o.o.

o zapłatę premii i odszkodowanie za zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 kwietnia 2015 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w W.

z dnia 17 kwietnia 2014 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

T. [...] Spółka z o.o. w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 kwietnia 2014 r. Zarzucono w niej mające istotny wpływ na wynik sprawy naruszenie przepisów postępowania: art. 162 k.p.c., przez jego błędną wykładnię, której skutkiem było uznanie, że strona pozwana, aby móc skutecznie powołać się na zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w apelacji, miała obowiązek złożenia zastrzeżenia do protokołu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji; art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób, który nie spełnia wymagań

określonych we wskazanym przepisie; art. 378 § 1 k.p.c., przez zaniechanie rozpoznania wszystkich zarzutów apelacji strony pozwanej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „albowiem, wobec niewywiązania się przez Sąd Okręgowy w W. [...] z obowiązku kontroli instancyjnej wyroku Sądu Rejonowego [...] z dnia 18 grudnia 2013 r., wydanego w sprawie sygn. akt X P [...], niniejszą skargę uznać należy za oczywiście uzasadnioną. Oczywiście uzasadnioną czynią niniejszą skargę również uchybienia Sądu II instancji w zakresie sporządzenia uzasadnienia wyroku. Każda ze wskazanych przesłanek zostanie obszerniej omówiona w ramach uzasadnienia podstaw kasacyjnych”.

Powódka E. J. R. w odpowiedzi na skargę wniosła o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, a w sytuacji przyjęcia skargi do rozpoznania, - o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności

ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 176 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywista zasadność i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej

analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Jak wynika z treści skargi, oczywistej jej zasadności strona pozwana upatruje w naruszeniu przez Sąd drugiej instancji art. 378 § 1 k.p.c.

W tej kwestii wskazać należy, że Sąd drugiej instancji ustosunkował się do zarzutu apelacyjnego naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a w konsekwencji zarzutu błędów w ustaleniach faktycznych „wbrew treści zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz zasad logiki i doświadczenia życiowego”, skoro stwierdził, że ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji nie tylko korespondują ze zgromadzonym materiałem dowodowym, ale także nie przekraczają wytyczonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. granic swobodnej oceny dowodów, które wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia oraz że Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które w konsekwencji skutkowały wyprowadzeniem logicznie prawidłowych, a przy tym trafnych i niesprzecznych wniosków, które to ustalenia faktyczne i wnioski Sąd Okręgowy w pełni zaaprobował i przyjął jako własne.

W judykaturze przyjmuje się, że jeżeli sąd drugiej instancji w pełni podziela ocenę dowodów, której dokonał sąd pierwszej instancji, to nie ma obowiązku ponownego przytaczania w uzasadnieniu wydanego orzeczenia przyczyn, dla

których określonym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. W takim wypadku wystarczy zdecydowane stwierdzenie, że podziela argumentację zamieszczoną w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji, w którym poszczególne dowody zostały wyczerpująco omówione i traktuje ustalenia pierwszoinstancyjne, jako własne. Nie ma również przeszkód, by sąd drugiej instancji odwołał się także do oceny prawnej sądu pierwszej instancji, jeżeli w pełni ją podziela i uznaje za wyczerpującą (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 r., I CSK 72/12, LEX nr 1215604; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r., II PK 284/13, LEX nr 1590288).

Odnośnie do zarzucanego naruszenia art. 162 k.p.c. (przez jego błędną wykładnię, której skutkiem było uznanie, iż strona pozwana aby móc skutecznie powołać się na zarzut naruszenia art. 278 § 1 k.p.c. w apelacji, miała obowiązek złożenia zastrzeżenia do protokołu w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji), to nawet gdyby go podzielić, to uchybienie to miałoby wpływ na wynik sprawy, gdyby ustalenie istnienia konkurencji między stroną pozwaną a firmami O. i T. wymagało wiadomości specjalnych. Tego zaś skarżąca nie wykazała, poza gołosłownym stwierdzeniem, że „Sąd Rejonowy dopiero na etapie wyrokowania podjął się samodzielnej oceny okoliczności wymagających wiadomości specjalnych, tym samym postawił się w roli biegłego czym naruszył art. 278 § 1 k.p.c.”.

Jeśli zaś chodzi o zarzucane nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 6 k.c. („przez jego błędną wykładnię, której skutkiem było wadliwe uznanie, że powódka zaprzeczając prawdziwości korespondencji e-mail oraz twierdzeniom strony pozwanej w zakresie treści zakazu konkurencji nie ma obowiązku wykazania tych okoliczności”), to wywody skargi są tak enigmatyczne, że nie dają podstawy do stwierdzenia „oczywistego” naruszenia tego przepisu. Nie wyjaśniają przede wszystkim, jakiej okoliczności faktycznej dotyczy zaprzeczenie przez powódkę prawdziwości korespondencji e-mail. Skoro przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ma być oczywiste, a więc widoczne *prima facie* kwalifikowane naruszenie przepisu i mające wpływ na wynik sprawy, a wykazanie tych okoliczności spoczywa na skarżącym, to Sąd Najwyższy nie ma obowiązku poszukiwania w przebiegu dotychczasowego postępowania argumentów, które mogłyby potwierdzić wystąpienie tej przesłanki.

Sąd drugiej instancji rozpoznał także postawiony w apelacji zarzut naruszenia art. 65 § 2 k.c. i wskazał, dlaczego podzielił w tym zakresie wykładnię woli stron umowy o zakazie konkurencji przedstawioną przez Sąd pierwszej instancji. Poza tym, jeśli skarżąca wskazuje, że „Po raz kolejny, Sąd Okręgowy w ślad za Sądem Rejonowym dał wiarę prostemu zaprzeczeniu powódki. Sąd II instancji nie odniósł się w żaden sposób do zarzutu strony pozwanej wskazanego w uzasadnieniu apelacji, zgodnie z którym oceniając wiarygodność zeznań powódki pominięty został fakt nie złożenia przez powódkę wniosku o przesłuchanie R. S., będącego osobą, która miała potwierdzić treść zakazu konkurencji”, to w rzeczywistości kontestuje przyznanie przez Sąd zeznaniom powódki waloru wiarygodności.

Na koniec zaś dodać należy, że nie sposób nie dostrzec, że skarżąca, powołując się na naruszenie art. 378 § 1 k.p.c., w istocie polemizuje z oceną dowodów dokonaną przez Sąd drugiej instancji (w konsekwencji z ustaleniami przyjętymi w podstawie faktycznej wyroku). Tymczasem tego rodzaju zarzuty uchylają się spod kontroli kasacyjnej. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprowadzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r. V CSK 11/06, LEX nr 230204; z dnia 4 stycznia 2007 r. V CSK 364/06, LEX nr 238975; z dnia 5 września 2008 r., I UK 370/07, LEX nr 785533; z dnia 23 listopada 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006 nr 4, poz. 76; z dnia 19 października 2010 r., II PK 96/10, LEX nr 687025; z dnia 24 listopada 2010 r., I UK 128/10, LEX nr 707405 oraz z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 107/10, LEX nr 737366). Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 398¹³ § 2 - ustaleniami

faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, LEX nr 475287).

Jeśli zaś chodzi o oczywistą zasadność skargi wobec oczywistego naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., „przez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób, który nie spełnia wymagań określonych we wskazanym przepisie”, to wskazać należy, że przepis ten nie określa ani struktury uzasadnienia, ani wymaganej proporcji czy wzajemnych relacji między jego poszczególnymi częściami. Rozmiar wywodów uzasadnienia poświęconych wskazaniu podstawy faktycznej i wyjaśnieniu podstawy prawnej orzeczenia nie jest kryterium dla dokonania oceny zasadności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. O naruszeniu tego przepisu świadczy dopiero wykazanie, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia pozbawione jest konkretnych elementów, o których mowa w art. 328 § 2 k.p.c. Nawet zwięzłe ujęcie części rezolutywnej uzasadnienia może, bowiem, zawierać wszystkie niezbędne jego elementy wymagane przez ustawodawcę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2014 r., I BU 5/14, LEX nr 1621285). W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwaliło się stanowisko, że uzasadnienie wyroku, które wyjaśnia przyczyny, z powodu których orzeczenie zostało wydane, jest sporządzane już po wydaniu wyroku, a zatem wynik sprawy z reguły nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (powinno być w związku z art. 391 § 1 k.p.c.) może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. między innymi wyroki z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003 nr 7, poz. 182; z dnia 5 września 2001 r., I PKN 615/00, OSNAPiUS nr 15, poz. 352 oraz z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, LEX nr 2009730; z dnia 18 marca 2003 r. IV CKN 1862/00, LEX 109420, a także postanowienia z dnia 20 lutego 2003 r. II CKN 1138/00, LEX 78271 oraz z dnia 5 kwietnia 2002 r. II CKN 1368/00, LEX 54382). Tego zaś Sądowi

drugiej instancji nie można zarzucić.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 6 w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 w związku z 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

.